

Novi ameriški uspehi v Italiji

POT PROTI RIMU SE ODPIRA; NOVE OFENZIVE V RUSIJI

Neapelj, Italija. — Glasom najnovejših poročil so se ameriške čete približale mestu Cassino in so oddaljene od njega le še samo dve milje. V okolici Cassino so bili silno težavni boji. Hribi in gore vse na okrog nudijo sovražniku izborne pozicije za obrambo. Včeraj so Amerikanci sodelovali francoskimi četami, ki sodelujejo na tej fronti zasedli vas Cervaro, ki se nahaja štiri milje južno-vzhodno od Cassino. S tem so dobili dohod mesta Cassino, katero zdaj ne bo vzdružalo dolgo. Amerikanci so vzeli Nemcem tudi važne pozicije na gorah Porchia in Trochio.

Angleško poročilo omenja, da so v teku hudi boji ob reki Arielli. Angleške pomorske edinice so bombardirale sinoči na več krajih dalmatinsko obrežje. Amerikanci so s svojimi letaličmi trdnjavami bombardirali Bug, kjer misijo, da bodo začeli krajev na Balkanu, zlasti (Nadaljevanje na 6. strani)

pa so obdelavali grška pristanišča kot Piraeus in druga mesta.

London, Anglija. — Poročilo iz Rusije omenja, da so Rusi začeli z veliko zimsko ofenzivo v Beli Rusiji nad pripetskim močvirjem. Istočasno napadajo nemško fronto še na treh drugih krajinah, kar kaže, da Rusi razvijajo splošno ofenzivo na vsej fronti.

V poljskem ozemlju so ruske čete zasedle mesto Sarny, važno železniško križišče v predvojni Poljski. V južni Ukrajini pa se bližajo Zmerinki. Nemci pripravljajo obrambo na reki Bug, kjer misijo, da bodo začeli krajev na Balkanu, zlasti (Nadaljevanje na 6. strani)

NEVTRALNOST ARABOV KORISTNA ZA ZAVEZNIKE

Chicago, Ill. — Miss Freya Stark, strokovnjakinja za zadeve Bliznjega Vzhoda v angleškem ministerstvu za informacije, ki se mudi te dni na obisku v Chicagi, je izjavila v svojem govoru v orientalskem institutu, da se imajo zaveznički zahvaliti za svoje uspehe v veliki meri nevtralnosti arabskega sveta. Ako bi Arabi ne bili nevtralni tekmo te sedanje vojne, bi bili zaveznički že davno zgubili Bliznjega vzhod in Japonci bi bili že globoko v Indiji.

Miss Stark je v pojasnilju raznih podrobnosti omenila dalje, da Arabi so bili dosedaj mnogo več, kakor samo nevtralni. Nekateri arabski narodi so hoteli v vojno že davno. N. pr. Irak je hotel že davno vstopiti v vojno, kar so pa zaveznički odsvetovali, ker z vstopom v vojno katerekoli arabske države bi bili zaveznički na slabšem, ker morali bi braniti njih dež-

le, kar pa vsled njihove nevtralnosti ni bilo treba.

Drugarca pa so bile arabske dežele zavezničkom vseporosod naklonjene. Dovoljevale so prevoz orožja preko njihovih ozemelj. N. pr. preko Irana gre pretežna večina orožja za Sovjetsko Rusijo, ki ji ga pošilja Amerika.

Miss Stark prerokuje, da bo po tej vojni nastala federacija vseh arabskih dežel in da bodo Arabi zavzeli svoje mesto v naši civilizaciji. V to bo privdedlo Arabe izbraževalno delo, ki ga vodijo med Arabi Američani.

PREDSEDNIK ROOSEVELT PREDLAGA SLUŽBENI ZAKON ZA VSE

Washington, D. C. — Predsednik Roosevelt je poslal kongresu ta zadnji torek posebno poslanico, v kateri predlaže in priporoča kongresu, da ustanovi in uveljavlji določen službeni zakon za vse, dokler dežela ne izvaja popolne zmage v tej borbi. Predlog naj bi se nazival, ako ga kongres sprejme in odobri National Service Act. Na podlagi tega zakona, bi predsednik imel moč, mobilizirati vse moške in ženske za vojno službo, kjerkoli.

Ta zakon če bo sprejet in uveljavlen, bo orožje proti vsemi zaviranju in oviranju vojnega programa, ki ga ima začrtane dežele v tej vojni. One-mogočene bodo stavke, kjerkočli bi iste ovirale vojno proizvodnjo.

Predsednikova poslanica je dvignila vsestransko zanimanje med kongresnimi in senatorji. Mnogi predsednikove načrte kritizirajo, a jih bodo morali sprejeti, če hočejo, da bo dežela imela praktičen načrt za nadaljevanje vojne.

Dalje priporoča, da se zakon

za vojne kontrakte podaljša, da se omeji dobickevarstvo pri vojnih naročilih. Priporoča, da se sprejme in uveljavlji poseben zakon, ki naj določa nižino in višino cenam za živilske potrebštine, posebno za prehranjevalno blago. Podpore farmarjem za izplačevanje razlik med prodajno ceno in ceno kar stano proizvodnja naj nadaljujejo. Ta način vzdržuje stabilizacijo cen in drži ravnomesje v gospodarstvu.

Predsednikova poslanica je vsestransko zanimanje med kongresnimi in senatorji. Mnogi predsednikove načrte kritizirajo, a jih bodo morali sprejeti, če hočejo, da bo dežela imela praktičen načrt za nadaljevanje vojne.

Priporoča, da se zakon

LETALSKI PRVAKI PRI INVAZIJI

Prvi voditelji med letalci, ki jih je general Eisenhower izbral, da omehdajo Evropo neposredno pred invazijo. Od leve: britiški zračni maršal Sir Arthur Coningham; britiški zračni vrhovni maršal Sir Arthur Tedder; poročnik general Carl A. Spaatz, ameriški povelnjnik strategičkih sil nad Evropo, in major general James H. Doolittle, novi povelnjnik ameriške 8. zračne sile v Evropi.

AVTO TVORNICE BODO OBNOVILE PROIZVODNJO V JESEN

New York, N. Y. — Zveza avtomobilskih producentov v Ameriki javlja, da so na vidiku možnosti, da se koncem poletja začne s popolno proizvodnjo avtomobilov za privatno uporabo. Vojnega blaga vseh vrst je po avtomobilskih tvornicah toliko, da se zdaj z lankotku ustrezata vsem potrebam vojnega programa in material še ostaja za razpolaganje za privatne namene. Radi tega postoji možnost, da se začne proizvajati avtomobile za privatno uporabo zopet v večji količini. Pregled povprečnega stanja tržnosti avtomobilov kaže, da se zdaj izrablja sleherni kanal, da okrog 4600 avtomobilov v deželi. Pred vremem letom je bilo v prometu precej nad 25,000,000 avtomobilov. Zdaj jih je težko več, kakor le 20,000,000.

SEDEMNAJST BIVŠIH FAŠISTOV USTRELJENIH

London, Anglija. — Fašistično sodišče v Veroni je zadnji torek ob sodilju na smrt sedemnajst bivših fašističnih voditeljev in pristašev. Med njimi je bil sam Mussoliničev zet-grof Ciano in z njim 77-letni maršal de Boni, kateri je v jeseni leta 1922 vodil z Mussolinijem vred fašiste v Rim. Proces se je vodil pod vplivom fašističnega tajnika Farrinaccija. Obsojeni so bili takoj po procesu ustreljeni. Večje število pa jih je obsojenih v zapori. Tako je, volk volka užre ...

ZAVEZNIŠKA OFENZIVA SE RAZVILA V BURMI

New Delhi, Indija. — Odkar je bila poverjena nalogu Lordu Mountbattenu, da organizira udar na Japonce iz Indije, se je pričakovalo, da začne vojne aktivnosti vsak čas okrog Burme. Zadnje dni so se zavezniške sile začele gibati in angleško indijske čete so zadnje tri dni izvršile več napadov ob bengalskem zalivu in so zasedle pristanišče Akyab. Vzele so tudi več drugih pozicij v zaledju. Boji se razvijajo naprej v dobro zavezniškem.

Poročajte takoj o vseh dogodkih v "A. S.", ki se dogode v vaši naseljibini!

KRIŽEM SVETA

Berne, Švica. — Naziske oblasti v Rumuniji so ukazale, da se ima v vsej Rumuniji uvesti obvezno delo za mlade dekle, ki dopolnijo 16. leto. Zaposlilo se jih bo pri poljskem delu, v industriji, pa tudi pri drugih delih, zatukere se jih bo smatralo sposobne.

Stockholm, Švedska. — Berlinska radio postaja je objavila, da je znani Kurt Rothenberg, neumiljeni preganjalec političnih jetnikov v Nemčiji v okupiranih ozemljih, odstranjen iz urada podtajništva v ministerstvu za pravosodje. Rothenberg je odstranil vsega sodnika, če je bil premehak do obtožencev. Zdaj je odstranjen sam.

Lisbona, Portugalska. — Poročilo iz Marseille omenja, da je eksplodirala v neki restavraciji, kjer so obedovali Nemci bomba, ki je poškodovala 19 Nemcov. Nemci zdaj zasedajo krive po vsem mestu in zapirajo talce, pravi poročilo.

New York, N. Y. — Bivši ameriški poslanik v Nemčiji James W. Gerard, je dejal v svojem govoru to dni, da zavezniški bi morali po vojni posveti najmanj 10,000 najbolj krvih Prusov. Nemčijo pa razdeliti v več neodvisnih držav. Posebno pa je treba razgnati vsak nemški vojaški štab.

Washington, D. C. — General de Baer, načelnik mednarodne preiskovalne komisije v Londonu za vojne zločince priporoča, da naj se postavi poblega naziv Rudolfa Hessa pred sodišče. Drugi nekateri pa pravijo, da ako Hessa Angleži nečejo soditi, naj ga izroči Stalinu, ki bo pripravil Hessu do izpovedi tekom 48 ur.

Chicago, Ill. — Zvezna grocerijskih trgovin in mesnic v Chicagi in okolici priporoča, naj se trgovine obražejo za pomoč v trgovinah na ženske in dekleta. Moških prodajalcev in delavcev zdaj vseporosod primanjkuje in edino s ženstvom si bo mogoče v bodoče pomagati.

RUSI PREDLOŽILI POLJKOM SVOJE NAČRTE IN ZAHTEVE

London, Anglija. — Sovjetska vlada v Moskvi je ponudila Poljski zamejni vladu svoje pogoste glede nove razmejitve med obema deželama. Rusija zahteva, da se ji dovoli zapadno Belo Rusijo in zapadni del Ukrajine. Nova meja bi tekla od vzhodno južnega dela Prusije, vzhodno kakih 90 milj od Varšave, nato v polkrogu in nad Galicijo zopet zavije zpadno tako, da gre okrog 50 milj zapadno od Lvova, gališke prestolnice do Čehoslovaške meje in naprej dol do ogorške in rumunske meje. To je približno meja, ki jo imenujejo "Curzonovo črto", ki je dovolil pariški dogovor po zadnjem vojni. Pozneje pa so to ozemlje vzel Poljaki Rusom nazaj, ko so leta 1920 s pomočjo francoskih častnikov pognali Rusce iz Bele Rusije in zapadne Ukrajine. Kaj bodo Poljaki odgovorili na ponudbo še ni znano. V Londonu pričakujejo, da bodo Poljaki udalji in da bodo pogoje sprejeli.

RUSI ŽELE SPREMEMBE V POLJSKI VLADI

Moskva, Rusija. — Radio komentator v Moskvi omenja, da Rusija, ki je ponudila spravo za novo razmejitve ozemlja med njo in Poljsko, je pokazala Poljski vso svojo dobro voljo. Ni pa take volje pri poljski zamejni vladni. Komentator je povdari, da v poljski vladni so potrebne spremembe, da pridejo v vlado take osebnosti, ki ne bodo ovirale prijateljskega sodelovanja med obema deželama.

PET MISIJONARJEV SE ZGUBILO

Chicago, Ill. — Iz džungle blizu Santa Cruz v Bolivijsi se poroča, da že več dni pogrešajo pet misijonarjev, ki so misjonarili med divjimi indijskimi plemeni v Bolivijsi. Poročilo omenja, da je možno, da so jih takozvani Barbaros Indijanci ujeli in odvedli seboj. Njih usoda ni znana.

"Amer. Slovenec" je vez, ki napada Mihajloviča, nikdar ne ponavlja partizanskih napadov na kralja. Nekateri dobro ob-

PARTIZANSKA VOJSKA V NAJVEČJI NEVARNOSTI

Člankar Viktor Bienstock popisuje, kako se izpreminja položaj v Jugoslaviji. Zadnje čase so Titovo vojsko doleteli velike izgube, ki jih bo težko preboleli.

Kairo, (ONA). — Vojaški dogodki zadnjih treh tednov v Jugoslaviji so imeli precej odmeva tudi na političnem polju, ter so nekoliko spremenili sliko položaja, katerega so mnogi opazovalci že začenjali sprejeti kot definitivnega zaradi partizanskih uspehov. V mnogih ozirih se je položaj v Jugoslaviji povrnih tja, kjer se je nahajal ob koncu meseca novembra, ko so Nemci začeli veliko ofenzivo z namenom, da popolnoma uničijo ves partizanski pokret. Zavezničkom pa so ti dogodki resno svarilo.

Pred tremi tedni so se nahajale sile maršala Tita na svojem višku. Dve tretjini države se je nahajalo v njihovih rokah in njihova zmagovita poročila zunanjemu svetu so jih kazala kot nepremagljivo silo v notranji politiki Jugoslavije. Revija od leta 1941 sem so se čutili toliko močne, da so tvegali odtujitev vseh kralju prijaznih elementov, ko so javno zavrgli kralja, ter spravili zavezničke v zadrage s tem, da so zahtevali od njih, da odrečijo priznanje zamejni vlad.

Od tega časa sem pa je moral Tito prenesti mogočne napade nemških armad. Njegove izgube terena so bile velike, a tudi — in to je bolj važno — izgube močva in materiala so bile precejšnje, akoravno zdaj še nismo povedati, kako velike so bile njegove izgube na tem polju. Mnogo partizanskih edinic se je moralno razprteli in se zateči zopet k taktiki gerilskega vojskovanja. Zopetna reorganizacija teh edinic in brigad po bo morda zahtevala mesec. Bilo je celo nekaj trenotkov, ko je bilo nemogoče reči, ali bo Tito izdržal ali ne, toda zdaj je že postal očividno, da je uspel rešiti velik del svojih sil, tako da je vedno ostal žarišče odpora.

Dogodki teh viharnih treh tednov pa so seveda pokazali, da je še vedno vojna in da imajo Nemci še vedno dovolj sil, da poskusijo operacije čiščenja v Jugoslaviji — stabilnost in trajnost vladnih organizacij, ustanovljenih na terenu, bo torej odvisna od vojne sreče. Zaradi nasprotujučih si poročil, ki so se pojavila, je u mestno povedati, da Tito ni dosegel nobenega dodatnega priznanja preko tega, kar mu je bilo dodeljeno od Britanije, Amerike in Rusije. Vse te tri velisile tudi še nadalje priznavajo vlado kralja Petra v Kairu kot legalno vlado Jugoslavije, ter vzdržujejo z njo redne diplomatične stike, kar tudi dokazuje Stalinov telegram Purču, katerega besedilo je bilo objavljen tukaj v Kairu pretekli tork.

Sovjetsko časopisje, ki često napada Mihajloviča, nikdar ne ponavlja partizanskih napadov na kralja. Nekateri dobro ob-

Dr. Miha Krek na zavezniški komisiji

Kairo. — Jugoslovanska vladna v izgnanstvu je naznala 10. jan., da je Miha Krek, odlični slovenski državnik, imenovan za vladnega zastopnika pri zavezniški sredozemski komisiji.

SAMO PAR STO

Baragovih Pratik za prihodnje leto je še na roki. Kdo je še nima, naj zdaj hiti, da ne bo prepozen z naročilom!

"BARAGOVA PRATIKA"

za prestopno leto 1944
Letos je povečana za celih 32 strani. Krasno ilustrirana z mnogimi različnimi slik

AMERIKANSKI SLOVENEC

Prvi in najstarejši slovenski
list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891

The first and the Oldest Slovene
Newspaper in America.
Established 1891

Izdaža vsak torek in petek

Izdaža in tisk:
EDINOST PUBLISHING CO.

Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago

Telefon: CANAL 5544

Issued every Tuesday and Friday

Published by
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Subscription:

Naročnina:	\$4.00	\$4.00
Za celo leto	For one year	
Za pol leta	For half a year	
Za četr leta	For three months	
Za Chicago, Kanado in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:	
Za celo leto	\$4.50	\$4.50
Za pol leta	For half a year	
Za četr leta	For three months	

Dopisniki so prošenji, da dospojo pošiljejo vedno malo preje, kadar zadnje ure predno je list zaključen. Za torkovo številko morajo biti dopisi v uredništvo najkasneje do petka zjutraj prejšnji teden. Za petkovo številko pa najkasneje do srede jutra. — Na dospoje brez podpisa se ne ozira. — Rokopis uredništvo ne vrata.

POZOR! Številke poleg vašega imena na naslovni strani kažejo, do kajda je plačana vaša naročnina. Prva pomeni mesec, druga dan, tretja leto. Obnavljajte naročnino točno.

Entered as second class matter, June 10, 1943, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

DRUGI IN MI

Zadnji dve desetletji devetnajstega stoletja in skoraj celo prvo četrstoletje dvajsetega stoletja so kazali posebno aktivnost socialisti. Rastli so v težkih zaduhlih monarhičnih okoliščinah. Po zadnji svetovni vojni, zlasti še posrečeni revoluciji v Rusiji, pa so se apostoli socializma začeli marsikje prepričati med seboj in mnogi so krenili skrajno na levo v komunizem, nekateri so ostali pri stari liniji socialne demokracije, in nekateri pa so celo obrnili hrbet socialistični stranki.

Po objavi tretje internacionale so dvignili svoje zastave komunisti. V Moskvi je nastala Meka za ves komunistični svet in visoka šola za komunistične propagatörje. Tisti ki so prišli iz te visoke komunistične šole so bili preizkušeni komunisti. Naučili so se vzgajati tudi druge in mnoge so spremenili iz preje nekakih bojaljicev v pravoreče apostole komunizma, ki se niso bali ne ječe, ne preganjanja radi komunističnih načel. Komunizem jim je bil kot najsvetješa vera in v tem pravcu so delovali in žrtvali.

Mi, ki smo komunistično agitacijo tu in tam opazovali, smo se večkrat vpraševali: Zakaj in čemu ti ljudje tako goče agitirajo, ko vendar predstavljajo le laž in so od resnice tako daleč? Med nami na katoliški strani, ki vemo, da zastopamo resnico, je pa tako malo kake gorečnosti in navdušenosti za naše akcije. Mnogokrat si nismo vedeli odgovora, pozneje pa smo našli razloge za to. Vzroki so v tem, da mi katoličani kljub temu, da predstavljamo in zastopamo edino prave nazore o življenju, smo zato tako bojaljivi, ker nismo dovolj organizirani, ker ne delujemo po enotno začrtanih smernicah, pač pa tavamo vsak sam zase, vsaka naša organizacija, vsako naša društva, pa tudi vsaka naša druga ustanova vozi po svojih lastnih potih in se za to, kaj se za sosedovim plotom godi, nič ne zmeni nič. In še več. Mi smatramo, da se za nobeno reč, ki sega čez naš domači plot, tudi zanimati ne smemo. Paziti moramo, da ne ranimo rahlčutnosti bližnjega, ki morda lepo zadowljivo vleče dreto v svojem naslanjaču. Posledice so, da se vsi drug drugega nekam bojimo, in v takem ozračju krajza in razboritost seveda ne priklije na dan. Morda doma v svojem krogu, v lastni naselbini, se kaj naredimo, da bi pa klicali in budili, kakor na primer neprestano kriče v svet in bude komunisti, tistega mi ne znamo.

Ali se iz te zaspanosti res ne da več predramiti? Prav lahko menda res ne, ker zlasti starejši smo zdaj za kako aktivnost še toliko manj dostopni, kakor smo bili preje, ko smo bili mladi. Lahko pa bi storili marsikje še mnogo, če bi se dela lotili s potrebno dobro voljo.

Naši mlađi naj bi se vrgli prav živahnno na to vprašanje. Zanesli naj bi v vsa naša društva, vse naše ustanove novo živahnost. V ta namen bi bilo treba neke centrale, ki bi dajala navodila in ki bi kodila. Prav posebno še zdaj v vojnem času bi bilo treba poskrbeti za tako aktivnost. Mnogi izmed naših mladih fantov in mož bodo, ko se bodo vrnili iz bojišč, prinesli nazaj čisto druga mnenja o marsičem, kakor so jih imeli preje, ko so bili doma. Ta mnenja bodo doma skušali širiti. Ako bomo doma na to pripravljeni in jih bomo v vsaki okolici sprejeli organizirani in jih prepričali, da je resnica o raznih vprašanjih drugačna, kakoršč si oni predstavljajo, bodo tudi sami postali drugačni. V tem oziru čaka veliko dela prav vsako mesto in prav vsako naselbino.

Po zadnji vojni, se zdi, je posebno katoliško prostovno življenje cvetelo mnogo bolj bujno kakor zdaj. Ameriški Kolumbovi Vitezi in druge podobne odlične organizacije so vrstile v tem oziru ogromno delo, ki še danes rodijo svoje sadove. Ameriške katoliške župnije v tem oziru veliko delujejo tudi zdaj.

Nam se zdi, da bi bil tudi za nas ameriške Slovence čas, da bi se začeli živahnejše gibati. Mi bi morali posegati prav na vsa polja in se zanimati, da bi tamkaj kdo drugi ne zasejal nam škodljivega plevela. Kakor se na njivi plevel kaj rad razraste, tako se razrastejo tudi med ljudmi kaj hitro drugi škodljivi nazori o tem in onem.

Mnogim se bo zehalo pri teh vrsticah in k večjemu se bo kdo posmehnil nekoč: Glej, glej, temu se pa še ljubi dati nam neke nauke! Kakor komu drago, tako lahko napravite. Mi smo povedali svoje, drugi naj storijo svoje. Resnica pa je in ostane, da ko bi se med nami vršili večkrat kaki tozadevni sestanki in posvetovanja, bi bilo v tem oziru gotovo marsikaj drugače, kakor je. Tako pa vsi le zehamo in prebuditi se ne moremo.

"KLUB LJUBLJANA" ŠE ENKRAT VABI!

Chicago, Ill.

Podrobno ni treba nič več oznanjati, kaj bo to prihodnjo nedeljo dne 16. januarja v Chicago. Ves svet že ve od enega konca do drugega, da bo v nedeljo popoldne v Chicagi na svetoštanskem odrvu proizvajana ena najbolj veselih iger, ki se imenuje "Kisle gobe".

Natančen program je objavljen na tretji strani tega lista. Tam so tudi imena vseh igralcev. Le to naj še enkrat pomeni, da glavni junak igre veliki hlapci pri Gabronovih, Tomaž, ki ga bo predstavljal naš znani Mr. John Gradišar, ta bo igral in nastopal v tej igri, kakor še nikoli. Edina nevarnost bo, da ne bi kdo od smeja počil.

Vsem od blizu in daleč povemo, da če hočejo imeti resen zabaven nedeljski popoldan in večer, tedaj pridev v nedeljo popoldne na našo igro. Bodite točni, da boste pričujoči pri celotnem programu, pa da bomo tudi lažje točno ob napovedanem času začeli s programom. Dalje prosimo vse člane in druge, ki so naprošeni, da bodo v dvorani pomagali na prireditev, da naj bodo v dvorani vsaj že ob drugi uri, da se vse pripravi pravočasno.

Vsem rojakom Slovencem in Slovenskam kliče na svidenje v nedeljo popoldne v dvorani sv. Stefana,

Klub Ljubljana.

BOŽIČ NA NOVI GVINJEJI

Nova Gvineja,

25. dec., 1943.

To je moj drugi božični dan na Novi Gvineji. Nobene razlike za nas med tem dnevom in se za to, kaj se za sosedovim plotom godi, nič ne zmeni nič. In še več. Mi smatramo, da se za nobeno reč, ki sega čez naš domači plot, tudi zanimati ne smemo. Paziti moramo, da ne ranimo rahlčutnosti bližnjega, ki morda lepo zadowljivo vleče dreto v svojem naslanjaču. Posledice so, da se vsi drug drugega nekam bojimo, in v takem ozračju krajza in razboritost seveda ne priklije na dan. Morda doma v svojem krogu, v lastni naselbini, se kaj naredimo, da bi pa klicali in budili, kakor na primer neprestano kriče v svet in bude komunisti, tistega mi ne znamo.

Ali se iz te zaspanosti res ne da več predramiti? Prav lahko menda res ne, ker zlasti starejši smo zdaj za kako aktivnost še toliko manj dostopni, kakor smo bili preje, ko smo bili mladi. Lahko pa bi storili marsikje še mnogo, če bi se dela lotili s potrebno dobro voljo.

Naši mlađi naj bi se vrgli prav živahnno na to vprašanje. Zanesli naj bi v vsa naša društva, vse naše ustanove novo živahnost. V ta namen bi bilo treba neke centrale, ki bi dajala navodila in ki bi kodila. Prav posebno še zdaj v vojnem času bi bilo treba poskrbeti za tako aktivnost. Mnogi izmed naših mladih fantov in mož bodo, ko se bodo vrnili iz bojišč, prinesli nazaj čisto druga mnenja o marsičem, kakor so jih imeli preje, ko so bili doma. Ta mnenja bodo doma skušali širiti. Ako bomo doma na to pripravljeni in jih bomo v vsaki okolici sprejeli organizirani in jih prepričali, da je resnica o raznih vprašanjih drugačna, kakoršč si oni predstavljajo, bodo tudi sami postali drugačni. V tem oziru čaka veliko dela prav vsako mesto in prav vsako naselbino.

Po zadnji vojni, se zdi, je posebno katoliško prostovno življenje cvetelo mnogo bolj bujno kakor zdaj. Ameriški Kolumbovi Vitezi in druge podobne odlične organizacije so vrstile v tem oziru ogromno delo, ki še danes rodijo svoje sadove. Ameriške katoliške župnije v tem oziru veliko delujejo tudi zdaj.

Nam se zdi, da bi bil tudi za nas ameriške Slovence čas, da bi se začeli živahnejše gibati. Mi bi morali posegati prav na vsa polja in se zanimati, da bi tamkaj kdo drugi ne zasejal nam škodljivega plevela. Kakor se na njivi plevel kaj rad razraste, tako se razrastejo tudi med ljudmi kaj hitro drugi škodljivi nazori o tem in onem.

Prejel sem na ducate kartice in pismem iz vseh strani Zedinjenih držav. Zdaj biv resnici potreboval posebnega tajnika, da bi lahko na vse odgovoril. Pošta je prišla iz vseh mogočih mest, velikih in majhnih. Pisali so mi iz krajev kakor Pueblo in

župnik Rev. Fr. Mihelčič daroval sv. mašo za dušo pokojnega. V Ely zapušča več sorodnikov, ki so se vsi udeležili pogreba in ga spremili do hladneg groba.

Tu v Ely je veliko slučajev gripe, ki se pa obrne v pljučnico. Tudi Jernejčana je privezalo, da ne more do naročnikov.

Mrs. Jos. Rožman iz Sec. 30 se nahaja težko bolna v bolnišnici.

Mr. Fr. Sekola in Mr. Jack Mulec sta bila dan pred božičem povočena na Harvey cesti in Cetri ave. Prepeljana je bila v Shipman bolnišnico. Nesrečo je povzročil neki Finec, ki je bil v pisanem stanju.

John T. Grahek se nahaja že nekaj tednov v zavodu za tuberkulozne.

Mr. Jos. Seliškar iz 401 Sheridan St. je padel vznak razstopenje v pritličje ter zadrobil težko poškodbo na glavo. Prepeljali so ga v Shipman bolnišnico. Mr. Seliškar je že 78 let star. Zelimo vsem povrnitev k zdravju.

Mr. Joseph Koschak, lastnik gasolinške postaje Sheridan ce-

ste na 6. ave, E. je bil imenovan za župana mesta Ely, za izpraznjeno mesto za Johnom Kapšičem, ki je z novim letom nastopil urad sčasnika. Za aldermana je bil imenovan veteran sedanje vojne Anton Zupetz iz Chandler naselbine.

Dne 5. januarja je umrla po stopu v mučni bolezni Mrs. Josephine Glinšek na Lawrence St.

Jernejčan.

O POKOJNI ALOJIZI MR. LAK

Waukegan, Ill.

Niso še ovenele cvetlice na svežem grobu tukajšnjega rojaka Mr. Karola Drobniča, ki sem o njegovih smrtnih zadnjih počivali, ko se spet oglasila bela žena s koso in vzela iz naše srede ena naših pionirk.

Dne 11. dec. 1943 je v bolnišnici sv. Terezije v starosti 67 let umrla Mrs. Alojzija Mrak iz 411 Tenth St., North Chicago, Ill. Že dalj časa jo je mučila naduha. Bila je večkrat previdena s sv. zakramenti. V Ameriko je prišla leta 1898 iz farnice Bela cerkev, vas Groblje, na Dolenjskem. Po domače so ji rekli Dežmanova Ložzika. Ko je prišla iz starega kraja, je eno leto živel v Chicagi, potem pa se je preselila v North Chicago, kjer je ostala ves čas.

Na mrtvaškem odru je ležala doma. Bila je vsa obsuta s cvetlicami in farani so jo trumpona prihajali kropit. Spadala je k društvo sv. Marije Vnebovzetosti v Collinwoodu, ki je pokojno v bojnišnici dvakrat obiskal in jo previdel s sv. zakramenti.

Zahvala pogrebnu zavodu Anton Grdinu in sinov in izborni in točno oskrbo in postopek, da je počivali tako lep mrtvaški oder in poskrbel, da se je pogreb lepo izvršil. Zahvala pred očetom franciškanom za vse njih molitve in pogrebna opravila. Iskrerna zahvala vsem, ki ste pokojno na mrtvaškem odru obiskali in vsem, ki ste jo spremljali.

Pokojna Mary Hrovat, rojena Lužar, je bila rojena v Šmarci, fara Homec na Gorenjskem.

Pripisana se tem potom zahvaljuje vsem, ki so pokojno ob času njene bolezni obiskali. Zahvala prihodila s svojim možem v Cleveland, tako tudi predno je umrla, odšla z njo v Johnstown, in tam počakala njenega pogreba ter je s tem pokazala skrb in ljubezen do pokojne, da bi lepše hči do svoje prave materje ne mogla pokazati.

Pokojna Mary Hrovat, rojena Lužar, je bila rojena v Šmarci, fara Homec na Gorenjskem.

Pripisana se tem potom zahvaljuje vsem, ki so pokojno ob času njene bolezni obiskali. Zahvala prihodila s svojim možem v Cleveland, tako tudi predno je umrla, odšla z njo v Johnstown, in tam počakala njenega pogreba ter je s tem pokazala skrb in ljubezen do pokojne, da bi lepše hči do svoje prave materje ne mogla pokazati.

Pokojni pa naj sveti večna luč.

Andrew Tomec, Fred Tomec.

—

POMOŽNI SKLAD RASTE

Chicago, Ill.

V mesecu decembru so poslali v blagajno slovenske sekulare

KAMPANJA ZA ČETRTO VOJNO POSOJILLO

V petek 14. januarja se prične velika kampanja za četrt vojno posojilo. Kaj je pomen te kampanje ve sleherni Amerikanec. Kampanja ima namen zbrati dovolj denarja, da bo dežela lahko nadaljevala svojo borbo proti sovražnikom, ki so jo napadli z namenom, da bi jo vničili, njo in z njo vred tudi vse druge demokratične dežele.

Ko je prišlo do napada na Pearl Harbor pred dvema letoma smo ob vsaki priliki povdarijali: Remember Pearl Harbor! Zakaj ta poudarek? Zato, ker sovražni Japonec je napadel našo največjo bazo v Tihem morju na havajske otokih v Pearl Harborju. Čez par ur na to sta pa Hitler in Mussolini napovedala naši deželi vojno. Sovražniki so bili dogovorjeni, kakor pirati in so izvedli nesramen zahrbtni napad na našo deželo. Potegnjeni smo bili v vojno čez noč, neglede če je bila nas volja iti v vojno ali ne. Napad na nas je bil izvršen z namenom, da nam zadajo smrtni sunek in da s tem uničijo na svetu demokracijo in svobodo.

Napad je nas vse iztreznil. Hitro smo morali zavihatiti rokave, začeti s pripravami za borbo. Po dveh letih je postala Amerika skoro najsilnejša sila na svetu. Vsa naša industrija je mobilizirana za vojno in proizvaja čudežne količine orožja in raznega blaga za vojno. Ameriško orožje se uporablja po vseh delih sveta proti silam osišča. Naša vojska postaja številna na kopnem, na morjih in v zraku. Amerika je postala sila, mogočna sila v tej borbi. Vse to pa stane ogromnega denarja. Dežela mora imeti denar, da bo z vojsko nadaljevala, da bo zmagala in nam vsem zopet zagotovila mir, svobodo in demokracijo in prosperitet v svobodnem demokratičnem svetu.

Zato kampanja za četrt vojno posojilo. To posojilo ni nobena žrtev za one, ki ga dajejo deželi. To je le posojilo in sicer najugodnejše posojilo za vsakega izmed nas, ki da tako posojilo svoji deželi Ameriki. To posojilo bo vsak dobil nazaj z obrestmi, morda ravno takrat, ko ga bo najbolj potreboval. To je za vsakega le nekak najzanesljivejši prihranek, ker bolj varne investicije, kakor je vlaganje prihrankov v vojna posojila sploh ni. Zato naj bi se noben ne dal prositi in pa prepričevati glede tega. Vsak državljan mora biti toliko patriota, da pomaga na vso moč, ki more svoji deželi s posojili.

Zato bodimo zlasti tekem te kampanje nad vse zavedni in patriotski s tem, da sami kupimo kolikor največ vsak more vojnih bondov, pa agitirajmo tudi med svojimi priatelji in znanci za ta namen, da tudi oni spoznajo, kako velike važnosti je to, da zavedno in domoljubno pomagamo svoji deželi v tej borbi za boljšo bodočnost lastne domovine, pa tudi vsega bodočega sveta.

Kupujmo vojne bonde v tej kampanji!

ENOMINUTNI OGLAS

ZA KAMPANJO ČETRTEGA VOJNEGA POSOJILA

GOVORNIK: Vzemite katero koli kmečkega fanta iz katerokoli farme, oblecite ga v uniformo — in boril se bo kot besen povsod, kjer so boji. Obenem pa bo sanjal o tem, kako bo, ko se povrne zopet nazaj na ona polja in k oni rodbini, katero ljubi. Dvoje dolžnosti imamo napram temu fantu. Ravno zdaj, o prilici Četrtega Vojnega Posojila moramo podpreti napad, in sicer s tem, da kupimo toliko War Bondov kot le moremo. In ravno zdaj, moramo tudi skrbeti za rezerve dežela, ki nam bo potreben v času miru ... kupujte War su miru. War Bondi skrbete za Bondi!

MEH ZA SMEH

IZ ŠOLE

"Kdo ve, katera žival človeku najbolj služi za hrano?" vpraša učitelj.

"Kokoš, gospod učitelj," odgovori Jernačev Matija.

"Zakaj?"

"Ker jo lahko jemo pred njenim rojstvom in po njeni smrti!"

KRITIKA

"Oprosti trenutek, tamle vidim Čepažarjeve, pa jih moram pozdraviti. Veš, lani sem njihovo hčerko silkal."

"Clovek božji — in potem se še upaš k njim?!"

"Nova ščetka stane šiling."

"Saj vem," príkima McIntosh.

"Koliko pa stanejo nove ščetki?"

"Popravim naj jo?!"

"Da. Ščetine so se sicer obrabile, toda držaj je še dobr."

"Pol šilinga."

"Nu, vidite."

NAJNOVEJŠA ŠKOTSKA

McIntosh pride k ščetarju.

"Ali bi mi lahko popravili zobno ščetko?"

"Popravim naj jo?!"

"Da. Ščetine so se sicer obrabile, toda držaj je še dobr."

"Nova ščetka stane šiling."

"Saj vem," príkima McIntosh.

"Koliko pa stanejo nove ščetki?"

"Popravim naj jo?!"

"Da. Ščetine so se sicer obrabile, toda držaj je še dobr."

"Pol šilinga."

"Nu, vidite."

POSLEDNJA NEUMNOST

"Ali smem prostiti za roko vaše hčerke?"

"Ne, priatelj, preveč neumnosti ste že napravili."

"Častna beseda — ta bo poslednja! ..."

MORGENTHAU SE JE POROČIL

AL STAR 70 LET

Mornarički poročnik Robert Morris Morgenthau, sin zakladnika tajnika, s svojo nevesto, prejšnjo Martho Patridge iz Minneapolis, po njuni poroki v New Yorku.

TO IN ONO IZ ŽIVLJENJA IN SVETA

PRVA ŽENSKA V TEM PO-SLU — SLOVENKA

Za Amerikance drugih narodnosti je nekaj nenavadnega ali nepričakovanega, da spada prva ženska, ki je graduirala na pomorski letalski postajni soli za materjal, da padala ali parašute, v San Diego, Calif., k armadi. To je Pvt. Veronica Kosmach, iz Ely, Minn., WAC, ki je izdelala 12-tedenški tečaj obenem s 37 mornarji. Za nas je veste dvakrat zanimiva, ker ne more biti nobenega dvoma, da bi ta dekle ne bila Slovenka.

NI JIM ZA ČITANJE

Ameriški pisatelj Upton Sinclair, ki je prejel Pulitzerjevo nagrado za pisateljevanje, včini naših čitalcev najbrž niznan. V začetku tega stoletja je bil med ameriškimi pisatelji nekaj podobnega, kar je Louis Adamic zdaj, da se kratko izrazimo. Ko se je nedavno po par dnevnih odsotnosti povrnil na svoj dom v Pasadeni, Calif., je našel jedilno shrambo in ledene popolnoma prazno, tlak v kuhinji pa ves umazan. "Nepovabljeni gostje" niso samo pojedli njegov živež in pokadili njegove cigarete, temveč so rabili kuhinjo kot oblačilno sobo, ko so se kopali v njegovem privatnem kopališču. Samo ene stvari se niso pritaknili. "Brali niso," priponuje pisatelj, "nobeno mojih knjig."

ČVETLICE OD MRTVEGA JUNAKA

Cetudi je njenega moža zadne poletje pokosila smrt v Siciliji, vendar je njegova žena, Mrs. Adelaide Pekar, ki stanuje v Clevelandu, O., vseeno prejela od njega cvetlice za božič, "nobeno mojih knjig."

KLOROFIL V ZDRAVILSTVU

Skrivnostna zelenina tvarina,

kakor prejšnja leta. Ko je na božični dan zjutraj raznašalec iz cvetličarne na vratih pozvonil, mu je povedala, da mora biti pomota, ker ni naročil nikakršnih cvetlic. Njen pokojni soprog, Pvt. James Peckar, je res imel navado pošljati jih cvetlice za božič, toda on je padel ravno pred petimi meseci, 25. julija.

"Vem," je odvrnil florist, "pa vseeno poglejte na kartico."

Na šopku je bil pripel listič z napisom "Po naročilu Jimmyma preden je odšel."

Jimm je naročil cvetlice za ženo in mater Mrs. Mary Peckar, še lansko poletje, denar pa je poslal iz kraja, kjer je stopnila ladjo. Tako je povedal florist.

ZATEMENIJE PRED 400 LETI

Zatemnitve niso nič novega. Pred več kot 400 leti, ko je nemškemu mestu Frankfurt grozil sovražni napad, so mestni odborniki ukrenili, naj mesčani pononi zastrejo gornja okna, da se ne bodo videle luči.

ROJENI 100 LET PRE-ZGODAJ

Današnje razmere so precej žalostne za nas vse, posebno pa za mlaide deklice in mlade žene. Napovedujejo pa, da bodo imeli tiste, ki bodo rojeni čez kakih 25 let, vse lepe življene. Kako pa vedo vse to? Na podlagi izjave, ki jo je podal Dr. James Shelby Thomas, znan chican teknolog in ekonomist, ki je pogledal v prihodnost in odkril, da bodo v teku naslednjih 100 let ljudje postali če že ne popolni pa vsaj veliko bolj popolni kakor smo zdaj.

"Popolni mož," tako napoveduje, "bo visok šest čevljev tri inče, ne bo nikoli ne siv ne debel in bo dočakal starost 125 let."

(Ali bo mož bodočnosti kdaj plešast ali ne, o tem se imenovan strokovnjak ni izrazil!) Ta "popolni mož", tako pravi doktor, bo toliko na boljšem vsled velikanskega napredka, ki ga bo v kratkem napravila medicinska veda, kemija, pa tudi znanost o prehrani in načinu pravega življence. Zmeraj se nam je zdelo, da smo bili rojeni kakih 30 let prezgodaj, zdaj pa vidimo, da smo prišli na svet celih 100 let prezgodaj. jej, jej, ali ni škoda!

ZVIJČNA KAMUFLAŽA

Na nekem poletu prek Atlantika je trgovski pilot v službi vojaških oblasti zapazil na morju ledenučev ravnino na kraju, ki je bil proti njemu namenjen konvoju. Letalec se je spustil nižje, da bi bolje videl, ledenučev je pa kar naenkrat začel streličati, ker to ni bila ledena gorja, temveč neka sovražna ladja v taki izvirni in zvijčni opremi. K sreči pa je letalec odnesel zdrave noge in je hitro sporočil svojim poveljnnikom, kaj je videl.

KAMPANJA RДЕCEGA KRIŽA

PRIPRAVLJENA ZA MAREC

Da bi se Rdečemu križu omogočilo nadaljevanje delovanja v naslednjem letu se bo v teku marca meseca nabiralo za 200,000,000 dolarški fond. Predsednik Roosevelt je odredil marec kot mesec Rdečega križa, in v tem času edino se bo nabiral denar za Rdeči križ.

Količina denarja ki jo je Rdeči križ navedel za zbiranje v njegov fond je bila odrejena po daljšem natančnem pregledu mogočih potreb za vse okrajno, narodno in mednarodno delovanje Rdečega križa. Od te svote je 140,000,000 dolarjev potrebno za financiranje narodnega in mednarodnega delovanja; 60,000,000 dolarjev pa bodo rabili okrajni skupini za nadaljevanje svojega dela.

V to je vključeno vse delovanje Rdečega križa mirnega, in v nečesa tudi, kot je finančiranje središč za nabiranje krvi, za izdelavo zavojev, ter za zdrževanje okrajnih vezi Pozvedovalne Službe ki omogočuje ljudem iz te dežele zvezo s sorodniki in drugimi v okupiranih deželah.

Sledča kampanja Rdečega križa za nabiranje denarja v marcu mesecu je ena najbolj

važnih v celi njegovi zgodovini, ker njegovo delovanje za Vojsko in Mornarico neprestano raste v obsegu. Več kot 300 klubov, počivališč in zabavišč mora biti vzdržani za naše vojake v tujini. Krvno plazmo je treba vedno pošiljati na bojne fronte. In predstavniki Rdečega križa morajo še v naprej biti z vsemi oddelki vojske, ter zdravimi v bolnici iz naše Vojske in Mornarice, Oddelki Rdečega križa tudi morajo biti popolnoma opremljeni za borbo proti vsaki nesreči in drugim nadlogam ki se morejo pripetiti v njihovih okrajih.

Rdeči križ je vaš Rdeči križ. On pomaga našim vojakom in civilistom v potrebi ravno tako kot bi vi to storili ako bi imeli priliko. Njegovo delo je brezkončno in postaja bolj važno z vsakim dnem vojne.

Samo ako vsi pomagajo in dajo kar morejo, bo lahko Rdeči križ nabral za svoj fond 1944 leta sveto, katera mu je potrebna. Pomagajo naj vsi tako, da bodo vojnim beguncem v tujini, našim borečim se možem in ženam, ter našemu civilnemu prebivalstvu malo olajšane nesreči, ki danes mučijo svet.

LIKVIDACIJA ITALIJANSKE OKUPACIJE V ABESINIJI

Kairo, Egypt, (ONA). — V Kairu je bilo objavljeno, da je bil poslanec nazaj v Italijo več od 30,000 Italijanov, ki so se bili naselili v Abesiniji po okupaciji te dežele, dočim se jih nahaja še približno 1,000 v posebnem taborišču, v katerem zgradili tekmo svoje okupacije.

Komaj približno šestito Italijanov, povečini tehnikov, je smelo še ostati v Abesiniji, ki so skoraj vsi nameščeni v obratovanju železnice Addis Abeba-Džibuti. To železnico je prevzela angleška vojaška misija pri cesarju Haile Selasie. Nekateri teh Italijanov skrbe za водne, električne in druge tehnične instalacije, katere so bili Italijani nekaj leta.

Dobre uspehe imajo Etiopci v poljedelstvu, kjer so prevzeli od Italijanov organizirane velike kmetije. Pridelki žita je velik problem, ker so ceste zgrajene od Italijanov v slabem stanju in primanjkujejo potrebne materialje za popravilo.

Napori cesarja Haile Selasie, da vstopavi mir in red v svoji državi, so uspešni — tudi opozicija, ki se je bila razvila pred par meseci v provinci Tigre, se je pomirila.

VABILO

— NA —

VESELOIGRO IN PREDPUSTNO PRIREDITEV

KLUBA LJUBLJANE

V NEDELJO, 16. JANUARJA 1944

<h

SNUBACI

I.

V vsem okraju ni bilo prijubljenejšega zbirališča, kot je bila Benetova gostilna. Lastnica, gospa Lavra, je bila brez dvoma najlepša in najbolj ljubka ženska v vsem trgu. Ceprav še mlada, je bila že dve leti vdova. Prav rada se je nasmejala sleheremu gostu in priznati je bilo treba, da njena polna, rdeča liceca, beli zobje ter lepa okrogla bradica prav nikogar ni odbijala, pa še one sočne ustnice, rdeče kot češnja... Nasprotno! Vedel so tudi, da spada k hiši še trideset orlovodovitne zemlje — in prihranki v skrinji. Nič ni torej čudno, če jih je bilo dosti, ki bi jo radi čimprej rešili vдовstva. Prav zaradi tega je bila gostilna še bolj obiskana.

Bogati trgovec Ložire je seleni dan prizopotal s svojim kolejsjem k njej. Klobuk si je potisnil na uho ter kar naravnost začel:

"No, gospa Lavra, kdaj se bova vzel?"

Samo nasmejala se mu je Lavra in ga potisnila za mizo.

"Letina prav dobro kaže in vina bo veliko."

Komaj se je zasukala, že je stal za njo orožniški komandir v lepo zlikanih hlačah in hitel:

"Gospa Lavra, rad bi z vami nekaj govoril."

"Drugič mogoče, drugič, gospod Laviot," se je nasmejnila, "zelo sem zaposlena, res ne utegnem." Kar potisnila ga je mizi k Ložireju.

Dopoldne je bil pri njej gospod Simon, najpomembnejša oseba v tem kraju. Saj je prvi mestni svetnik in trgovec s čevljimi. Star fant je, bogat in ugleden. Vrtil se je okoli Lavre, kar se nikdar ni skladalo z njegovo resnobo. Pa tudi on brez uspeha.

Končno se je posrečilo Lavri, da je tudi njega posadila za mizo k onima dvema. Tako so sedeli za mizo trije snubači, in ker niso vedeli kaj drugega početi, so metali karte in šahirači.

II.

Lepa vdova se je skrivaj smejala zanjubljeni trojici. Niti najmanj ji niso bili višč. Ložire je bil grob, neotesan, Laviot domišljav. Štirinajst pa tako ni mogla nikdar priti do konca, veden je sanjal le o svojem denarju.

Njene misli so vasovale drugod, odkar je na mestni šoli poučeval mladi učitelj Remy. Ni hodil v gostilno, morda zato ne, ker je bila njegova začetniška plača premajhna ali pa — kdo ve zakaj. Krčmarica je vedela, da podpira svojo betežno mater, ni pa vedela, kje je njegovo srce. Večkrat ga je skrivaj opazovala, ko je hodil mimo; mladenič je bil čeden kot le kaj.

Zares, prav nič ni slutila, da nosi prav njeni lepo podobno v svojem srcu Pavel Remy in da vedno trpi v negotovosti, brez upanja na uresničenje svojih želja. Niti sam ni vedel, kako se je moglo to zgoditi, mogoče zato, ker se mu je nekoč nasmejnila, kakor se pač nasmejne tudi še drugim, ker ja srečna in zadovoljna. A prav ta namsmešek ga je mučil toliko noči.

Niti najmanj ni slutil, da tudi nene misli blidijo okrog nje, gole lepe glave in belega, nekoliko zaskrbljenega lica. Nič ni vedel, da se njene oči tako pogosto ozirajo proti oknu, kjer je on poučeval, da bi ga ujele vsaj za hip. Vse, kar je Lavra opazila na učitelju, ji je bilo všeč.

III.

Vsi trije ženini so se zastonj vrtili okrog nje. Jezili so se zradi svojega neuspeha, najbolj pa Simon. Zastonj je razmisljjal, kaj naj bi bilo vzrok njeni hladnosti.

Nekega dne je opazil, kako petih tednih bo poroka."

je mladi učitelj gledal skozi okno proti Lavrini gostilni.

"Torej tako? Tu je torej še eden, in še mlad povrhu! Le počakaj, jaz ti bom pokazal!" je skial skozi zobe.

Na prvi seji mestnega sveta je napadel "golobradega učitelja", ki da nič ne dela, otroke grdobiuje uči, če sploh kaj uči, gleda skozi okno in Bogu čas krade. Ker je šola bila mestna, so vsi mestni starešine sprejeli predlog najvplivnejšega svetovalca in odpustili učitelja.

Od tedaj sta minila dva tedna. Pavel Remy je polnil svoj kovček za odhod. Vedel je, kakšen vpliv ima Simon, proti kateremu bi ne zaledla nobena pritožba, tudi če bi se šolska oblast zanj pognala.

Tako je torej zagnal svojo službo in kar je že hujše: nič več ne bo imel prilike videti in pa opazovati one, kateri je že davno posvetil svoje srce. Sedaj ne bo mogoče iti k njej, saj on je brezdomec, človek, ki je na cesti.

Strit je sedel na stolu. Solze so mu orosile oči...

Ura je bila sedem. Nekdo je potkal na vrata. Zdrznil se je. Kdo bi neki bil?

IV.

Stopil je k vratom, pa je omanhil nazaj. — Kaj, — pred njim stoji gospa Lavra, ognjeni na nedeljskim plaščem, izpod bele kapice ji žarita lici kakor cvetoči roži. Niti besede ni spravil iz sebe.

"Nekaj vam moram povedati, gospod Remy," pravi tiho.

"Meni, gospa?" jo začuden pogleda.

"Da. Zvedela sem, da so vas odpustili iz te službe zaradi mogočnosti ... Zdi se, da ste dejali slab zgled, vsaj otroci in drugi, ki so vas opazovali, so videni vse vaše poglede proti moji gostilni..."

"Oprostite, gospa," jo prekine Remy. "Res, moral bi biti drugačen, moral bi se obvladati, a preslab sem bil, nisem mogel premagati silnega občutja. Da sem vas le enkrat zjutraj viden, sem bil srečen potem ves dan. Res, niti pomislim nisem, da bi to utegnilo škodovati vašemu imenu ... Saj vidite, da sem za to že dovolj kaznovan in nikdar več ..."

Umolknil je, a gospoj Lavri se je zdelo, da ji bo razneslo srce.

"Ne, gospod Remy, nisem tako brezčutna in rada vam odpustim, če ste pripravljeni povrati, kar ste zakrivili."

"Obljubljam vam," začne v negotovim glasom. "Obljubljam, zapustil bom ta kraj za zmerom!"

"Mislite, da je to zadost? Mislite, da boste s tem zavezali mojim sosedom zlobne jezik?"

"Da, tako nam je ukazano. Napolnitvi vas moramo s slamo," so odgovorili dvorjanji.

"Zo božjo voljo, kaj pa naj napravim?"

"Kaj naj napravite?" Lavri zardi lice še bolj. Videti je, da je v zadregi. "To morate vedeti. Kaj prida mož ne sme poštiti ženski, ki jo ljubi, pobegniti, ampak zaprosi naj jo za njeno roko!"

Remyu se je zdelo, da so vse to sanje. Pogledal ji je v oči in razumel vse.

Za hip sta obstala in se vprašajoče pogledala. Razumela sta se; zakaj se ne bi objela in poljubila, saj je to njuna zraka.

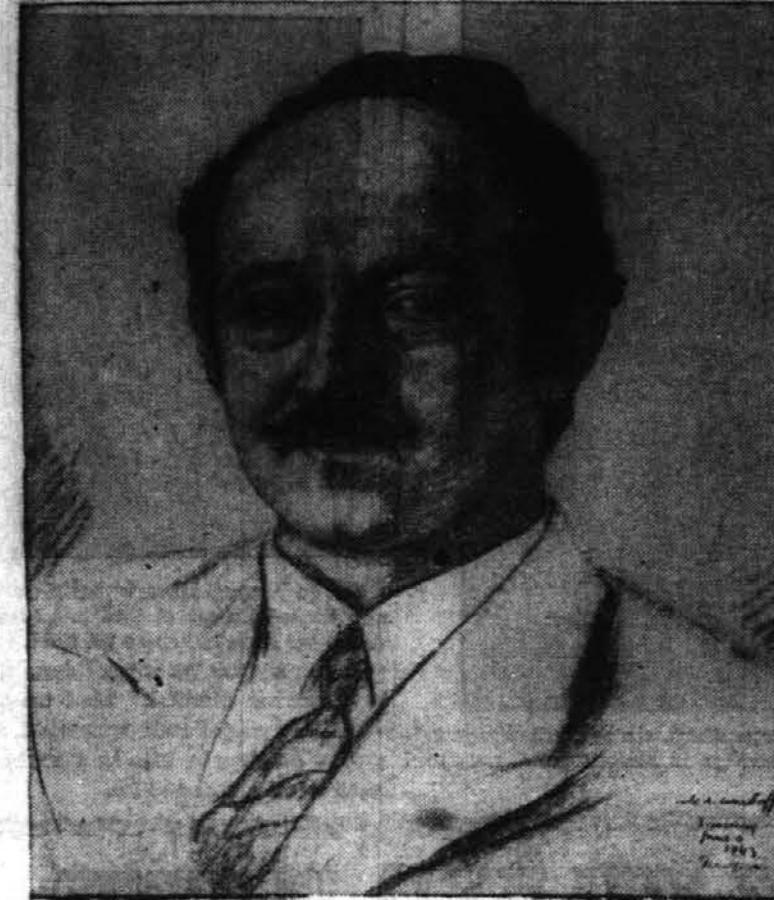
V.

Naslednjega dne je Remy srečal Simona, ki je ponosno stopal proti Lavrini gostilni, vendar, da se je rešil tekmeča.

Ko je vstopil, se je držal še bolj ponosno kot po navadi, toda, ko je napeljal pogovor na to, naj se Lavra vendarje že odloči, se mu je mlada žena smerila:

"Prepozni ste, gospod Simon, prepozni. Zaročena sem že in petih tednih bo poroka."

Znameniti ameriški pesnik Joseph Auslander

vedal, zakaj je prišel k njej, je carica nenadoma prsnila v takoj glasen krohot, da se je strešla vsa dyoran. Potem pa je sočutno pokledala ubogega Moutona in dejala:

"Ubogi moj poslanik! Kako strašne trenutke ste morali preziveti zaradi mene! Saj vendar veste, kako vas spoštujem in cenim, ali ne?"

Mouton se je globoko oddahnil. Carica pa je nadaljevala:

"Gotovo vam je znano, da sem svojem najljubšemu psu dala vaše ime 'Mouton'? Vidiš, ta uboga živalca je dava poginila, pa sem ukazala dvorjanom, naj Mouton takoj nagačijo in balzamirajo. Ti bedaki pa so me napak razumeli in so hoteli nagačiti vas ... Hahaha, kaj takega pa še ne!"

Nato caričino pojasnilo, se je seveda najbolj od srca zasmehal Mouton sam.

IZ SLOV. NASELBIN

(Nadaljevanje z 2. strani)

Na zgorajnji sliki je predstavljen ameriški pesnik Joseph Auslander, ki se je rodil v Filadelfiji in je objavil v "Saturday Evening Post" pet pesmi pod naslovom "Odprto pismo nepremagljivim". Te pesmi je pesnik posvetil vsem zaslužnim ljudstvom v okupiranih deželah kot Grčija, Čehoslovake, 12. januarja za Poljake itd. Vsakdo, ki kupi vojnohranilni bond serije "E" neglede na to, koliko znaša, dobi zastonj posnetke vseh teh Auslanderjevih pesmi v krasnih barvah. Te pesmi se bodo delile na kupovalem bondovi v petih dneh od 10. do 15. januarja, to je pred začetkom vojnega posojila, katera se oči

cilno odpre 18. januarja. V večjih mestih Amerike bodo razstavljeni umetno narisani plakati, ki bodo vsebovali vsak dan po eno Auslanderjevo pesem. Na primer 10. januarja bo razstavljena (v večini trgovin) pesem za Grke, 11. januarja za Čehoslovake, 12. januarja za Nizozemce, 13. januarja za Poljake itd. Vsakdo, ki kupi vojnohranilni bond serije "E" neglede na to, koliko znaša, dobi zastonj posnetke vseh teh Auslanderjevih pesmi v krasnih barvah. Te pesmi se bodo delile na kupovalem bondovi v petih dneh od 10. do 15. januarja, to je pred začetkom vojnega posojila, katera se oči

"To vendar ni mogoče," se je zgrozil Mouton. "Kdo vam je pa to ukazal?"

"Sama presvitla carica," so povedali dvorjanji. "Prav žal nam je, vaša milost, a ukaz je ukaz."

"Da bi carica, ki je proti meni tako prijazna in uslužna, izdala takšen ukaz? Ne, to je izključeno! Gotovo je pomota," je jecljal Mouton in ves trepal od strahu kakor šiba na vodi.

"Nobene pomote ni," so dvorjanji pomilovalno odkimali z glavami. "Dobesedno takonam je naročila: Pojdite in nagnite Moutona s slamo, potlej ga pa še balzamirajte!"

"Pustite me, da odidem k njej. Moram govoriti z njo," jih je Mouton groče pogledal.

Dvorjanji pa so bili gluhi za vse njegove tožbe in prošnje. Sele v hipu, ko je ubogi Mouton padel prednje na kolena, so se jima omečala trda srca in so ga spremljali pred caričin prestol.

Carica je poslanika Moutona prijazno sprejela in ga vprašala, kaj želi. Ko ji je Mouton po-

"Carica je poslanika Moutona prijazno sprejela in ga vprašala, kaj želi. Ko ji je Mouton po-

"Kdo jim bo sledil?"

Lokalni odbori JPO, SS pozivite vaše delovanje. Sedaj je čas, kajti vojna se bliža svojemu koncu v Evropi.

Ljubo Jurjevec,

blagajnik JPO, SS.

HASTEN VICTORY

Vojna je postavila našo tovarno na hitri obrat

MI POTREBUJEMO

delavce za premikanje blaga, za ročno prevažanje, pomagalec pri prejemovanju in odpošiljanju, mašiniste in pomočnike.

Pomočniki za topljenje kovin in tovorniške delavce vse vrste.

Nobene skušnje ni potreba, Dnevno ali nočno delo, Dobri delovni pogoji, Dobra hrana za zmerne cene.

DANLY MACHINE SPECIALTIES, INC.

2100 So. 52nd Ave., Cicero, Ill.

Vzemite Douglas Park nadaljnico železnicu, ali pa West Town Bus, ali poulično železnicu do naših vrat.

Nedeljski pomenki

J. M. Trunk

TEDENSKI KOLEDAR

16. Nedelja — 2. po razglasenju Gospodovem
17. Ponedeljek — Anton
18. Torek — Sv. Petra stol
19. Sreda — Marij in tovariši
20. Četrtek — Fabijan in Bostjan
21. Petek — Neža, devicamučenica
22. Sobota — Vincencij

DRUGA NEDELJA PO RAZGLAŠENJU

V galilejski Kani, malem selu severno od Nazareta, so ustanovljili novo družino, nov dom. Ženitovanje je do danes vesel dogodek. Fletno je bilo. Marija je prišla iz Nazareta, enako Jezus s prvimi učenci. Veselje je pa redkokdaj brez grekne kapljice. Ženina je zaskrbelo, ker vino je počajalo, morda ni morel več pripraviti, nihče pa nimad več odrešenja, pri posvečevanju. Kdor se izogne Marije, se skupa obrnja naravnost na Jezusa, pride prekratek, ker se ne napoti na zdaj veljavno pot: po Mariji k Jezusu. Pot: k Jezusu, brez Marije je sicer tudi lepa, mnogi vihajo nosove, in so zaprli takia svetišča, kadar in kjer so mogli. Zdaj nimajo več Jezusa v svetiščih, tam ne gori večne luči, ker so Marijo postavili pred vrata. Baje so gojeli le za Jezusa brez Marije, danes so skoroda brez Jezusa, nehalo so biti kristjani. Katoličani ostanejo pri Mariji, pridejo najprej k Mariji, in Jezus je ostal in bo ostal pri njih.

Drugo je, da je bil Jezus poleg, ko so imeli ohjet, ustanavljali družino. Pogostoma je dobiti dirindajo pri ženitovanju, na Jezusa ne misijo, prema misljijo, in kmalu so brez Jezusa v tudi brez družine. Tu je vse polno razlogov za resno premljevanje. Dvoje je v ospredju, najbolj važno.

Alli ni Jezus vedel o zadregi? Saj je Bog. Kako, da ni pomagal, ko je pomagal, kako da je odlašal, čakal, čakal na besede svoje matere? Same globoke skrivnosti. "Karkoli je pisano, je za vaš pouk pisano". To velja tudi tu. Odkar je Marija začetek ločitev, raztrganih državilila za sodelovanje pri odrešenju, ima besedo pri sado-mi. Po Mariji k Jezusu!

ST. PAUL

Družba SV. Družine

(THE HOLY FAMILY SOCIETY)

Ustanovljena 29. novembra 1914.

v Zedinjenih Državah Sedež: Joliet, Ill. Inkorp. v drž. Illinois 14. maja 1915.

Naše geslo: "Vse za vero, dom in narod; vse za enega, eden za vse."

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: George Stonich, 257 Lim Street, Joliet, Illinois

1. podpredsednik: Frank Tushak, 716 Raub St., Joliet, Ill.

2. podpredsednik: Katherine Bayuk, 528 Lafayette St., Ottawa, Ill.

Tajnik: Frank J. Wedel, 301 Lyne Street, Joliet, Ill.

Zapisnikar: John Nemanich, 659 N. Hickory St., Joliet, Ill.

Blagajnik: Joseph Klepec, 903 Woodruff Rd., Joliet, Ill.

Duhovni vodja: Rev. Mathew Kabe, 223 — 57th St., Pittsburgh, Pa.

Vrh. zdravnik: Joseph A. Zalar, 351 No. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNII ODBOR:

Andrew Glavach, 1748 W. 21st St., Chicago, Ill.

Joseph L. Draiser, 1318 Adams Street, North Chicago, Illinois.

Joseph Jerman, 20 W. Jackson St., Joliet, Ill.

POROTNI ODBOR:

Joseph Pavlakovich, 39 Winchell St., Sharpsburg, Pa.

Mary Kovacich, 2294 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

John Denz, 2730 Arthington Ave., Chicago, Ill.

Predsednik Atletičnega odbora: Emery Subar,

540 North Bluff Street, Joliet, Illinois.

URADNO GLASILO:

"Amerikanski Slovenec", 1849 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

Do 1. jan. 1942 je DSD izplačala svojim članom in članicam ter njih dedičem raznih posmrtnih, poškodnin, bolniških podpor ter drugih izplačali denarno vrednost do četrte milijona dolarjev.

Društvo za DSD se lahko ustanovi v vsakem mestu Združenih držav z ne manj kot 8 člani (cam) z odrešilim oddelkom. Sprejme se vsak katoličan moškega ali ženskega spola v starosti od 15 do 60 let. V mladinski oddelki pa od rojstva do 16 leta.

Zavaruje se za \$250.00, \$500.00 ali \$1,000.00. Izdajajo se različni certifikati, kakor: Whole Life, Twenty Payment Life in Twenty Year Endowment. Vsak certifikat nosi denarno vrednost, katera se vsako leto viša.

Poleg smrtnine izplačuje DSD svojim članom (cam) tudi bolniško podporo iz svoje centralne blagajne, kakor tudi za razne operacije in poškodnine.

Mesečna plačila (assessments) so urejena po American Experience tabeli.

DSD je 121.90% solventna, potrjujejo izvedenci (actuaries).

Uradni jezik je slovenski in angleški.

Rojakom in rojakinjam se DSD priporoča, da pristopijo v njeno sreco!

Za vsa morebitna pojačila in navodila se obrnite pismeno ali ustemo na gl. tajnika: FRANK J. WEDIC, 301 Lima St., Joliet, Ill.

Domäči transport nekje na Solomonovih otokih v Pacifiku. Domäčini nosilnicah prenašajo municio in drugo za Amerikanke.

ga zunanjega ministra Bardosija. Drugič, Mađarska zdaj takoj ne more iz vojne ven, ker bi jo sicer Nemci popolnoma zasedli, kar si spravilo v največji nevarnosti četrt milijona Židov in na tisoče poljskih in francoskih beguncov. Tretič, Mađarska hoče na vsak način ohraniti svojo industrijo in svoje poljedelstvo, ker bo oboje potrebno za rekonstrukcijo po vojni.

Prav posebno v strahu pa je Rumunija. Govorce se pojavitajo o uporu vojakov na vzhodni fronti in velikanske

množice beguncev, ki se vale iz vzhoda, iz zasedenih dežel, po večjejo nemir. Rumunskih Židov ne preganjajo več tako hudo kot prej. Njihove deleže živil so povečali in za dekret, ki določa, da morajo nositi posebne znake, se nikdo ne briga več. Vojni minister je celo dovolil Židom, ki služijo v delavskih oddelkih in so bili častniki, da nosijo svoje častniške uniforme.

Na Bolgarskem je bilo objavljeno, da bodo bedini Židje dobivali brezplačno nego v državnih bolnišnicah.

O RAZNIH STVAREH

REZANJE S PLAMENOM

Kako varijo s plamenom (torch flame), vidimo večkrat, ko popravljajo tračnice. Pa tudi tračnice režejo s takimi plavimi plameni. Varenje je poginelo mnogo preobratov povsod tam, kjer imajo opraviti s kovinami, posebno s želesom, pa naj si bo to v gradnji strojev, avtomobilov, ladij itd., ali pri zidanju poslopij, kjer se v zvezu z betonom uporablja želeso.

Gorilci, ki se uporabljajo za rezanje, so lični. Najbolj razširjeni so gorilci, ki so tako izdelani, da izteče gorilni plin sredi gorilca, kisik pa izhaja iz obročaste odprtine, ki se nahaja okoli ni okoli srednje odprtine za iztok gorilnega plina. Za velike debeline jemljemo često gorilce, pri katerih se kisik za izgorevanje pločevine posebej dovaja. Kar se tiče posameznih gorilcev, se je najbolje, tako glede velikosti gorilca, kakor glede predpisane pritiska plina držati navodil tvrdke, ki je gorilec izdelala. Z večjimi gorilci, kakor so predpisani za določeno debelinu, se namreč hitrost rezanja ne poveča bitno.

Z gorilnikom za rezanje se z lahkoto režejo ravni robovi, pa tudi najrazličnejši okrogli in zaviti liki. Rezi, ki jih dobimo, so ponavadi pokončni. Lahko pa gorilnik nastavimo tako da odreže predmet poštevno do 50° z ozirom na površino, kar je važno za robe, ki se pozneje varijo.

Rezanje s plamenom je mogoče samo pri takih materijalih, pri katerih je temperatura taljenja višja od temperature, pri kateri materijal izgoreva in pri kateri je temperatura, pri kateri se snov tali, nižja od temperature, ki je potrebna, da se staljijo nastajajoči oksidi. Če bi bila namreč talilna temperatura oksidov višja od talilne temperaturi, kar je potrebno, da se dogaja pri nekaterih vrstah manganovega jekla.

Za dobro rezanje s plamenom je potreben zelo čist kisik (po možnosti 99% in čez). Vsak nezaželeni dodatek vpliva na brzino rezanja in na hčnost odreza. Poleg kisika rabi seveda plin, ki gori, recimo: acetilen, svetlini plin, vodik ali podobno. Lahko se uporabljajo tudi tekoči goriva, kakor benzol, seveda moramo imeti za taka goriva nalač za to izdelava gorilnike. Na rezanje samo različni plini ne vplivajo veliko. Ravno tako ni velike razlike, če uporabljamo plin iz jeklenka, ali pa plin, ki si ga posebej pri-

pravljamo, dovolj očiščen. Za ceno rezanja je predvsem merodajna cena kisika. Plina za segrevanje se namreč sorazmerno malo porabi.

Gorilci, ki se uporabljajo za rezanje, so lični. Najbolj razširjeni so gorilci, ki so tako izdelani, da izteče gorilni plin sredi gorilca, kisik pa izhaja iz obročaste odprtine, ki se nahaja okoli ni okoli srednje odprtine za iztok gorilnega plina. Za velike debeline jemljemo često gorilce, pri katerih se kisik za izgorevanje pločevine posebej dovaja. Kar se tiče posameznih gorilcev, se je najbolje, tako glede velikosti gorilca, kakor glede predpisane pritiska plina držati navodil tvrdke, ki je gorilec izdelala. Z večjimi gorilci, kakor so predpisani za določeno debelinu, se namreč hitrost rezanja ne poveča bitno.

Pri nasrasi trgovini z mesom pa ne pride v poštev samo prehrana, temveč tudi finančni napredki, ki je s tem v zvezi. Za živilo, ki je bila zaklana pod vladnim nadzorstvom, so prejeli farmerji v letu 1943 v gotovini rekordno sveto \$4,040,839,000, kar je \$581,537,000 več.

DRUŠTVO SV. VIDA

Štev. 25, KSKJ.
CLEVELAND, OHIOOdbor za leto 1942:
Predsednik: Anton Strmisa;
Tajnik: Jos. J. Nemanich,
1145 East 74th Street
Blagajnik: Louis Kraje.

Društvo zboruje vsako prvo nedeljo v mesecu v spodnjih prostorjih stare šole sv. Vida ob 1:30 popoldne. Asesment se prične pobirati ob 1:00. Na domačem tajniku pa vsega 10. in 25. v mesecu.

V društvu se sprejemajo katoličani od 16. do 60. leta v odrešilim oddelku; v mladinski oddelku pa od rojstva do 16. leta.

Pristopite k
DR. SV. JOZEFA,
štev. 53, K. S. K. J.

V WAUKEGAN, ILL.

Na razpolago imate razne vrste zavarovalnine. — Člani se sprejemajo od 16. do 55. leta.

FRANK JERINA, predsednik.
JOSEPH ZORC, tajnik.
1045 Wadsworth Ave.
No. Chicago, Ill.
ANTON BESPALEC, SR. blag.

kakor leta 1942. Ta denar plačuje dolgo in kupuje vse kar kdo drugi proizvaja, pa tudi vojne bonde, in s tem podpira naše fante na vseh bojnih frontah.

Kljud temu, da bo treba zagotoviti z mesom vse naše vojsko, ki šteje že zdaj nad 10 milijonov in da ga bomo pošiljali po Lend-Lease programu raznim drugim državam, bo vendar v letu 1944 toliko mesa na razpolago, da ga bodo tudi civilisti v Z. D. lahko dobivali nekoliko več kakor do zdaj.

RUMUNSKI KRALJ BI RADIZPOSLOVAL MIR

London. — List The Daily Express navaja poročila iz Bu-

aresta, ki so dospela preko Istanbula, da je rumunski kralj Mihail na tem, da poleti v Anglijo, kjer bi se rad pogovoril o ceni za mir. Svojo deželo bi namreč rad obvaroval pred rusko invazijo.

TEŽKO DELO PRED NJIMI

London. — Nemci se borijo na petih mestih proti partizanskim četam, katerim zdaj grozi resna nevarnost, da bodo obklopljene. Titu je spodeljeno v Banjaluki, ki so jo Nemci obdržali. Snež in skrajni mráz v Bosni je še bolj poostrijal težavno stanje partizanov.

SIRITE LIST AM. SLOVENEC!

POSODITE VAŠ DENAR VAŠI VLADI

IN POSPEŠUJTE ČETRTO VOJNO POSOJILLO!

s tem

DA KUPITE VOJNE BONDE

Kupite vojne bonde in znamke pri

SCHLOSSAR'S

SLOVENSKA TRGOVINA Z ŽENSKIMI, MOŠKIMI IN OTROŠKIMI OBLAČILI.

5801 W. National Ave., -- West Allis, Wis.

DR. FRANK T. GRILL

ZDRAVNIK in KIRURG

Stanuje in ordinira na:

1858 W. Cermak Rd., -- Chicago, Illinois

od 2 do 4 popoldne in od 7 do 9 zvečer. — Ob sredah in ob nedeljah po dogovoru.

Telefon v uradu in v stanovanju CANAL 4955

PRVI SLOVENSKI POGREBNI ZAVOD V CHICAGI

LOUIS J. ZEFRA

1941 W. Cermak Rd., Chicago, Illinois
Phone Canal 4611

NA RAZPOLAGO NOČ IN DAN.

Najboljši avtomobili za pogrebe, krste in ženitovanja.—Mravlja kapela na razpolago brezplačno.—CENE ZMERNE.

SLOVENESKE KNJIGE NA RAZPRODAJI

Na posebni razprodaji imamo sledič zbirk knjig, le kakih 30 sestavov:

1. ZGODOVINA SLOVENSKEGA NARODA. II. zvezek iz leta 1932. Ilustriran s slikami slovenskih krajev, narodnih noš, tedanjega denarja, itd.	40c
2. RDECI NAGELJKCI, nad osmdeset zbranih slovenskih pesmi	45c
3. ENA BOŽJIH CVETK. krasna povest 416 strani.	\$1.00
4. OD SRCA DO SRCA. I. in 2. zvezek	50c
5. DRAMA OF EUROPE, zemljevid, ki kaže meje predvojnih držav v Evropi	15c

Skupna vrednost \$2.50

V tej razprodaji dobite vso to zbirko za samo

\$1.25

TO PA SAMO DOKLER ZALOGA NE POIDE.

Pošljite naročilo z zneskom takoj na:

KNJIGARNA AM. SLOVENEC

1849 W. Cermak Rd., Chicago (8), Ill.

KNEZ SEREBRJANI

— ROMAN —

Rusko — A. K. Tolstoj :: Poslovenil — Al. Benkovič

Ko je bil vsakemu dal svoja povelja in se podrobno pogovoril o državnih potrebah, o odnosa jih s tujimi državami in o načinu, kako preprečiti nadaljnje vpade Tatarjev, je vprašal Ivan, ali želi še kdo biti sprejet.

"Bojar Družina Andrejevič Morozov," je odgovoril eden izmed stolnikov, "se klanja tvoji carski milosti in prosi, da bi ga pustil pred svoje jasne oči."

"Morozov?" je rekel Ivan. "Ali ni zgoren ob požaru? Stari pes še živi? Toda naj bo! Vzel sem ž njega izobčenje, naj vstopi!"

Stolnik je šel ven. Kmalu nato se je razdelila tolpa carjevih dvornikov in Družina Andrejevič, podpiran od dveh znancev, je stopil k carju in se spustil pred njim na kolena.

Vseh pozornost se je obrnila na starega bojara.

Njegov obraz je bil bled, životnost se je precej zmanjšala, na čelu mu je bila videti brazgotina od sablje Vjazemskega. Upade oči pa so kazale prejšnjo silo volje in na stisnjene obryve je ležal kakor preizraz neuklonljive trdovratnosti.

V nasprotju z dvorskim običajem je bil oblečen v žalno obleko.

Ivan je gledal Morozova, ne da bi izpregoril besedico. Kdor bi znal čitati iz carjevega pogleda, bi čital v njem skrito sovraštvo in zadovoljnost, da vidi svojega sovražnika ponizanega. Površnemu opazovalcu pa bi se Ivanov izraz zdel blagohoten.

"Družina Andrejevič," je rekel resno, a prijazno, "vzel sem s tebe izobčenje. Zaskaj nosiš žalno obleko?"

"Gosudar," je odgovoril Morozov še vedno kleče, "ne spodobi se, da bi se oblačil v brokat, komur so tvoji opričniki požgali dom in mu nasilno odpeljali ženo. Gosudar," je nadaljeval s trdim glasom, "globoko se ti klanjam in tožim tvojega oprodo Afonka Vjazemskega zaradi razdaljenja!"

"Vstani," je rekel car, "in povej mi vse po vrsti. Ako te je razčilil kdo izmed mojih ljudi, mu ne odpustim, čeprav je moj najbližnji!"

"Gosudar," je nadaljeval Morozov, ne da bi vstal, "ukaži poklicati Afonko. Naj vprito mene odgovarja tvoji milosti!"

"Res," je rekel car po kratkem premišljevanju, "tvoja prošnja je pametna. Ob dolženec mora vedeti, kaj govoriti tožitelj. Pokličite Vjazemskega. A vidva," je nadaljeval in se obrnil k znancema, ki sta spoštljivo stopila nazaj, "dvignita svojega bojara in ga posadita na klop. Naj počaka ob dolženca."

Od napada na hišo Morozova je preteklo več nego dva meseca. Vjazemskega je že ozdravel od ran. Živel je v Slobodi kakor prej, ker pa ničesar ni vedel o usodi Helene, katere ni mogel najti nihče izmed njegovih odpolancev, je bil še otožnejši nego prej. Redkodaj se je pokazal na dvoru, izgovarjajoč se s slabostjo, ni se udeleževal pirovanj in mnogim se je zdelo, da se v njegovem vedenju kaže zmešanost. Ivanu ni bilo všeč, da se je ogibal skupnih molitev in skupnega veselja; ker pa je vedel o neuspelem ugrabljenju bojarke, je prisoval vedenje Vjazemskega ljubezenskim mukam in mu prizanašal. Sele po razgovoru z Basmanovim se mu je jelo zdeti to vedenje nejasno. Tožba Morozova mu je bila ugodna prilika, da zve maršikaj, ako postavi drugega drugemu pred oči, zato je Morozova sprejel bolje, nego so pričakovali dvorjani.

Kmalu se je pojavit Vjazemskega. Tudi njegova vnanjost se je znatno izpremenila. Kakor da se je postaral za nekaj let, črete na obrazu so mu postale ostrejše in zdelo se je, kakor da bi se bilo njegovo življenje osredotočilo v njegovih ognjenih in nemirnih očeh.

"Pojdi sem, Afonja," je rekel car. "Tudi ti pojdi sem, Družina. Govori, kako pro-

njo imaš. Govori naravnost, povej vse, kako je bilo."

Družina Andrejevič se je približal carju. Stoeč poleg Vjazemskega, ga ni smatral vrednega pogleda ter je nadrobno razložil vse okoliščine napada.

"Ali je bilo tako?" je vprašal car in se obrnil k Vjazemskemu.

"Bilo je," je odgovoril Vjazemske, čudeč se vprašanju Ivana, kateremu je bilo že dolgo vse znano.

Obraz Ivana Vasiljeviča se je pomračil.

"Kako si se drznil kaj takega?" je rekel in uprl Vjazemskega strogi pogled. "Ali sem dovolil svojim opričnikom ropati?"

"Ti veš, gosudar," je odgovoril Vjazemske še bolj začuden, "da dom ni bil oropan na moj ukaz. Da pa sem ugrabil bojarko, to si mi dovolil ti sam!"

"Jaz sem ti dovolil?" je rekel car, počasi izgovarjajoč vsako besedo. "Kdaj sem ti to dovolil?"

Sedaj je izprevidel Vjazemske, da se je hotel zaman opreti na namigavanje Ivana Vasiljeviča, namigavanje, zaradi katerega je mislil, da ima pravico ugrabit Helenu s silo. Ne da bi uginal namen, zakaj je car utajil svoje izpodbljanje, je vendar izprevidel, da se mora drugače braniti. Ne iz bojaljivosti in ne da bi si ohranil življenje, ki je bilo zaradi carjevega spremenljivega značaja lahko v nevarnosti, temveč odločil se je, da se opraviči, ker še ni izgubil upanja, da dobi Heleno. In za ta namen mu je bilo vsako sredstvo dobro.

"Gosudar," je rekel, "kriv sem pred tabo. Ti mi nisi dovolil odpeljati bojarko. Bilo pa je takole. Poslal si me v Moskvo, da vzamem izobčenje z Morozova, a on, to ti je znano, me sovraži že iz davna, ker sem bil že pred svatko znan z njegovo ženo. Ko sem prišel k njemu na dom, je sklenil skupno z Nikito Serebrjanim, da me ubije. Po obedu sta nas s svojimi hlapci izdajalsko napadla, mi smo se jim postavili na robu, bojarka Morozova, poznajoč možev srditost, pa se je bala ostali pri njem na domu in je mene prosila, naj jo vzamem s sabo. Sla je od njega svojevoljno, in odkar sem se v gozdu onesvestil radi ran, pa do danes nisem zvedel, kam je šla. Najbrž jo je našel bojar in jo drži kje zaprto, mogoče je pa tudi, da jo je spravil s sveta. On," je nadaljeval Vjazemske in sovražno pogledal Morozova, "on ni upravičen, mene tožiti zaradi nepoštenosti. Temveč jaz, gosudar, prosim tvojo milost, da kaznuješ Morozova, ker me je napadel v svojem domu z Nikito Serebrjanim!"

Car ni pričakoval takega odgovora. Vjazemskega obrekovanje je bilo očividno, a Ivanu ni kazalo, da bi ga razkril. Morozov se je prvič ozrl v svojega sovražnika.

"Lažeš, prekleti pes!" je rekel in ga prezirljivo premeril od nog do glave. "Vsaka tvoja beseda je ničvredna laž; pripravljen sem priseči, da sem govoril resnico. Gospodar! ukaži mu, malopridnežu, naj mi vrne mojo ženo, s katero sem se oženil po krščanskem zakonu!"

Ivan je pogledal Vjazemskega.

"Kaj praviš ti na to?" je vprašal in kazal hladnokrvno vnanjost sodnika.

"Povedal sem ti že, gosudar, da sem odpeljal bojarko na njeno prošnjo. Ko pa mi je na poti odtekla kri, so me moji hlapci našli nezavestnega v gozdu. Pri meni ni bilo ne konja ne bojarke. Prenesli so me v mlin k čarodeju, ki mi je zagovoril kri. Drugega ne vem nič."

Vjazemske si ni mislil, da je s tem, da je omenil mlin, v Ivanu podkrepil sumnjo in napravil obrekovanje Basmanova bolj verjetno. A Ivan ni pokazal, da obrača pozornost na to okoliščino, temveč si jo je samo zapisal v spomin, da bi jo o priliki porabil. Za ta čas pa je zatajil svoje misli pod navidezno nepristranostjo.

(Dalje prih.)

POT PROTI RIMU SE ODPIRA; NOVE OFENZIVE V RUSIJI

(Nadaljevanje s 1. strani) držali ruski pohod proti zpadu.

Poročilo iz Stockholma omenja, da Nemci priznavajo veliko nevarnost v Rusiji. Vojaški strategi omenjajo, da se prav zdaj bije na ruskih frontah odločilna borba, ki bo odločila uodus v tej vojni za eno ali drugo stran.

Iz južnega Pacifika poročajo o srditih bojih na otoku Nova Britanija, na katerem ameriške čete osvajajo nadaljnje pozicije. Japonci se vse povsod krčevito upirajo. V bližini Cape Clouester so Japonci hoteli izkrcati ojačanja, kar so pa ameriški letalci odobili in potopili sovražniku več izkrcevalnih čolnov. Več sto Japoncev je utonilo. Popadi v zraku in med pomorskim edinicami so na dnevnom redu.

Najboljšo Garancijo Zavarovalnike Jamči Vam in Vašim Otrokom

Kranjsko-Slovenska Katoliška Jednota

Najstarejša slovenska podpora organizacija

v Ameriki ... Posluje že 50. leto.

Članstvo: 38,400

Premoženje: \$5,100,000

SOLVENTNOST K. S. K. JEDNOTE ZNAŠA 127.24%

Če hočiš dobro sebi in svojim dragim, zavaruj se pri najboljši, pošteni in nadolžni podpori organizacije, KRAJSKO SLOVENSKI KATOLIŠKI JEDNOTI, kjer se lahko zavaruješ za smrtnine, razne poškodbe, operacije, proti bolezni in opomoglosti.

K. S. K. JEDNOTA sprejema moške in ženske od 16. do 60. leta; otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta pod svoje okrilje.

K. S. K. JEDNOTA izdaja najmodernejše vrste certifikate sedanjice dobe od \$250.00 do \$5,000.00.

K. S. K. JEDNOTA je prava mati vdov in sirot. Če je nisl član ali članica in mogočna in bogata katoliška podpora organizacija, potroši se in pristopi takoj.

Za pojasnila o zavarovalnini in za vse druge podrobnosti se obrnite na uradnike in uradnice krajevnih društev.

K. S. K. Jednota, ali pa na:

GLAVNI URAD V LASTNEM POSLOPJU

351-353 No. Chicago Street, Joliet, Illinois

NOVI KRASNI KRIŽI

Vsem onim, ki so zadnje čase naročali križe, ki se rabijo za previdenje bolnikov, sporočamo, da onih krijev, ki smo jih do pred kratkim prodajali po \$2.50

nimamo več. Pošrečilo pa se je nam nobiti, toda le omenjeno število novih druge vrste sličnih krijev, ki so narejeni mnogo lepi in ne vlti, kakor sedanji, pač pa narejeni iz lepega orehovega lesa, z lepim pozlačenim bronastim križem, ki so dosti lepi in mnogo bolje in načrtneje izdelani, kakor prejšnji. Ti križe istotako vsebujejo vso pripravo, ki se rabi ob času previdenja bolnikov in so narejeni da se križ odpre, kakor predalček in znotraj so spravljene svečke, stekleničica za blagoslovljeno vodo in ptiči. Ti križe so lepi, ko se jih zapre za obesiti na steno in ga kadar ga ne rabite imate na steni kot križ, ki je pravi kras za vsako katoliško hišo.

Teh krijev ni mnogo v založbi. Kdor ga želi naj ga nemudoma naroči, ker prav gotovo bodo v kratker pošilji.

STANEJO S POŠTNINO SAMO

\$3.50

Naročila je poslati na:

KNJIGARNA AM. SLOVENEC

1849 W. Cermak Road, Chicago 8, Illinois

(Continued from page 1)

(Continued from page 1)